

กระทู้ถามที่ ๒๓๖/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ปัญหาโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังสัตว์ ลักลอบปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังสัตว์ ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอุตสาหกรรมบางปู กม.๓๐ และ กม.๓๔ จังหวัดสมุทรปราการ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

เนื่องด้วยประเทศไทยมีโรงงานฟอกหนังสัตว์ขนาดใหญ่ที่สุดในโลกรวมกว่า ๒๐๐ โรงงาน ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมบางปู ถนนสุขุมวิท อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ กม.๓๐ และ กม.๓๔ โดยมีการนำเข้าหนังสัตว์จากต่างประเทศมาฟอกในโรงงานเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และมีประชาชนร้องเรียนการลักลอบการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังสัตว์ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา (มีรายงานจากกรมควบคุมมลพิษ ที่ ทส ๐๓๐๗/๒๓๗๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓)

ในการบำบัดน้ำเสียที่ไม่ได้มีการบำบัดจริงทำให้น้ำเสียไหลลงสู่อ่าวไทย และทำให้สัตว์น้ำได้รับสารโลหะปนเปื้อนอย่างหนัก ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและอาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาและอ่าวไทย จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาการลักลอบปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหนังสัตว์ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอุตสาหกรรมบางปู กม.๓๐ และ กม.๓๔ อย่างเร่งด่วนและกำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. การฟอกหนังสัตว์ในประเทศไทยในเขตพื้นที่ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าหนังสัตว์จากต่างประเทศมาฟอกในโรงงานในประเทศไทย และส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยไม่มีการเสียภาษีนำเข้าและส่งออก ทำให้ประเทศไทยไม่ได้ประโยชน์อะไร มีแต่ผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังเหล่านี้ ไม่มีประโยชน์อะไรต่อประเทศชาติ กระทรวงอุตสาหกรรมจะทบทวนแนวทางและไม่อนุญาตให้มีการฟอกหนังสัตว์ในประเทศไทยได้หรือไม่ โดยให้ย้ายออกจากประเทศไทยไปตั้งอยู่ต่างประเทศแทน

๓. โรงงานพอกหนังสัตว์เหล่านี้ มีทั้งน้ำเสีย มีทั้งสารโครเมียม ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่ง และมีการกำจัดสารโครเมียมอย่างไม่ถูกวิธี ทางกระทรวงอุตสาหกรรมจะมีแนวทางควบคุมสารพิษเหล่านี้ จากโรงงานพอกหนังที่ไม่มีประโยชน์ใด ๆ ต่อประเทศนี้อย่างไร
ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อนุชา น้อยวงศ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน

จังหวัดพิษณุโลก

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๓๖/ร.

ของ นายอนุชา น้อยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ จังหวัดพิษณุโลก
เรื่อง ปัญหาโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังสัตว์ ลักลอบปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม
ฟอกหนังสัตว์ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอุตสาหกรรมบางปู กม.๓๐ และ กม.๓๔
จังหวัดสมุทรปราการ

ข้าพเจ้า นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

**๑. กระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาการลักลอบปล่อยน้ำเสีย
จากโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอุตสาหกรรมบางปู กม.๓๐ และ
กม.๓๔ อย่างเร่งด่วนและกำหนดเป็นวาระเร่งด่วนได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด**

ตอบ การกำกับดูแลโรงงานนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมจะมีหน่วยงานหลักที่กำกับดูแล
โรงงาน ได้แก่

๑.) ส่วนภูมิภาค : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในแต่ละท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่

๒.) ส่วนกลาง (กทม.) : กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ซึ่งทั้งสองหน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีหน้าที่ในการกำกับดูแลโรงงานในด้านสิ่งแวดล้อมและ
ความปลอดภัยให้โรงงานได้ปฏิบัติตามให้สอดคล้องเป็นไปตามกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้กระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อยู่บริเวณโรงงาน

กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับประกาศและ
พัฒนาเขตประกอบการและชุมชนอุตสาหกรรม มีแผนการตรวจสอบโรงงานในเขตประกอบการประจำปี
เพื่อกำกับดูแลเขตประกอบการอุตสาหกรรมในการปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำปรึกษา
แนะนำผู้ประกอบการในการแก้ไขปัญหา นอกเหนือจากนี้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ
ในฐานะสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่ ยังมีแผนการตรวจโรงงานที่ระบายน้ำทิ้ง
ออกนอกโรงงานประจำปีและได้จัดทำแผนการตรวจสอบเพิ่มเติมเฉพาะบริเวณเขตประกอบการ
อุตสาหกรรมตำบลท้ายบ้าน (กม.๓๐) และตำบลบางปูใหม่ (กม.๓๔) และโรงงานข้างเคียงที่มี
การระบายน้ำทิ้งออกนอกโรงงาน (เอกสารแนบ ๑) ทั้งนี้ หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำผิด
กรณีผลการตรวจวิเคราะห์น้ำทิ้งมีค่าไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงาน
อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการก็จะมีการสั่งการให้โรงงานปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องโดย
อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และหากโรงงาน
มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ก็จะมีการสั่งการตามมาตรา ๓๙ เพื่อให้โรงงาน
หยุดประกอบกิจการไว้ก่อนและทำการปรับปรุงแก้ไข แต่ถ้ายังมีการฝ่าฝืนอีก ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
ก็จะมีอำนาจสั่งการให้ปิดโรงงานเพื่อเพิกถอนใบอนุญาตได้ แต่ถ้ากรณีการลักลอบปล่อยน้ำเสีย

จะสามารถสั่งการให้หยุดประกอบกิจการโรงงานได้ทันที ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากระทรวงอุตสาหกรรมมีมาตรการเข้มข้นในการควบคุมกำกับดูแลโรงงานให้ปฏิบัติตามกฎหมายโรงงานอย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม หากมีผู้ใดพบเห็นการลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลก็สามารถแจ้งได้ที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของกระทรวงอุตสาหกรรมหรือแจ้งโดยตรงที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒. การพอกหนังสัตว์ในประเทศไทยในเขตพื้นที่ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าหนังสัตว์จากต่างประเทศมาพอกในโรงงานในประเทศไทยและส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยไม่มีการเสียภาษีนำเข้าและส่งออก ทำให้ประเทศไทยไม่ได้ประโยชน์อะไรแต่ผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น โรงงานอุตสาหกรรมพอกหนังเหล่านี้ไม่มีประโยชน์อะไรต่อประเทศชาติ กระทรวงอุตสาหกรรมจะทบทวนแนวทางและไม่อนุญาตให้มีการพอกหนังสัตว์ในประเทศไทยได้หรือไม่โดยให้ย้ายออกจากประเทศไทยไปตั้งอยู่ต่างประเทศแทน

ตอบ จากข้อมูลของสมาคมอุตสาหกรรมพอกหนังไทยพบว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพอกหนังในประเทศไทยส่วนใหญ่จะนำเข้าหนังสัตว์มาจากต่างประเทศมากกว่าใช้หนังสัตว์ในประเทศ เนื่องจากหนังสัตว์ในประเทศจะมีคุณภาพน้อยกว่าหนังสัตว์จากต่างประเทศ สำหรับการนำเข้าและส่งออกหนังสัตว์ที่ไม่เสียภาษีนั้น เป็นมาตรการของภาครัฐเพื่อที่จะทำให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก ซึ่งสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศได้อย่างมากและทำให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องในห่วงโซ่อุปทานอีกมากมาย อย่างไรก็ตาม กระทรวงอุตสาหกรรมก็ได้ละเอียดที่จะควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการของกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมพอกหนังให้อยู่ในมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดโดยมิให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบกิจการให้รวมตัวอยู่ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งและเพื่อความสะดวกในการกำกับดูแลปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตำบลท้ายบ้าน ตำบลบางปูใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๓๖ เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ หากในอนาคตจะมีการจัดตั้งหรือขยายเขตประกอบการอุตสาหกรรมเพิ่มเติม กระทรวงอุตสาหกรรมจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในการขอรับการสนับสนุนเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายผังเมือง รวมถึงต้องมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย และจะต้องพิจารณาถึงประเด็นต่าง ๆ อย่างรอบด้าน อาทิ คุณสมบัติผู้เสนอโครงการเขตประกอบการอุตสาหกรรม ทำเลที่ตั้งของโครงการลักษณะของพื้นที่โครงการ ขนาดของพื้นที่โครงการ และระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น

โดยจะเห็นได้ว่ากระทรวงอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตลอดจนมีความเข้มงวดในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงงานมิให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการผลิตเทคโนโลยีในการผลิตและการบำบัดกำจัดของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ในขณะที่กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมพอกหนึ่งเองก็ถือว่ามีพัฒนาตัวเองขึ้นอย่างต่อเนื่องนับจากอดีตถึงปัจจุบัน แต่การพิจารณาให้กลุ่มโรงงานพอกหนึ่งย้ายไปอยู่ต่างประเทศคงยังไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนี้ เนื่องจากภาครัฐยังให้การสนับสนุนมาตรการทางภาษีและ การประกอบกิจการยังสามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ อีกทั้ง ภาครัฐยังสามารถควบคุมการประกอบกิจการให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายได้

๓. โรงงานพอกหนึ่งสัตว์เหล่านี้ มีทั้งน้ำเสียทิ้งสารโครเมียม ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่ง และมีการกำจัดสารโครเมียมอย่างไม่ถูกวิธี ทางกระทรวงอุตสาหกรรมจะมีแนวทางควบคุมสารพิษเหล่านี้จากโรงงานพอกหนึ่งที่ไม่มีประโยชน์ใด ๆ ต่อประเทศนี้อย่างไร

ตอบ กระทรวงอุตสาหกรรมมีแนวทางในการควบคุมมลพิษทางน้ำจากโรงงานที่มีปริมาณน้ำทิ้งมากกว่า ๕๐๐ ลบ.ม./วัน ขึ้นไป โดยกำหนดให้โรงงานต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อรายงานการระบายน้ำทิ้งออกจากโรงงานเข้ากับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมตลอดเวลา (Online Monitoring System) และยังมีกฎหมายเฉพาะสำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานที่ประกอบกิจการ เกี่ยวกับการพอก ชัด หรือเคลือบสีหนังสัตว์ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุติด ภาระบวนการผลิต มลพิษที่เกิดขึ้น และเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการพอก ชัด หรือเคลือบสีหนังสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดค่าโครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Hexavalent Chromium) และโครเมียมทั้งหมด (Total Chromium) ไว้อีกด้วย อีกทั้งสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการได้ตรวจสอบและเก็บตัวอย่าง น้ำทิ้งเพื่อตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งรวมถึงค่าโครเมียมของโรงงานตามแผนการตรวจโรงงานที่ระบายน้ำออกนอกโรงงานประจำปี และแผนการตรวจสอบเพิ่มเติมเฉพาะ (บริเวณเขตประกอบการอุตสาหกรรมตำบลท้ายบ้าน (กม.๓๐) และตำบลบางปูใหม่ (กม.๓๔) และโรงงานข้างเคียงที่มีการระบายน้ำทิ้งออกนอกโรงงาน ซึ่งผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งในปัจจุบันของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการและกรมควบคุมมลพิษพบว่า มีค่าโครเมียมเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด (เอกสารแนบ ๒) นอกเหนือจากนี้กระทรวงอุตสาหกรรมยังมีการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมและบริหารจัดการมลพิษจากสถานประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและโรงงานอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิเช่น โครงการป้องกันผลกระทบด้านมลพิษของสถานประกอบการ เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาด้านมลพิษจากสถานประกอบการ โครงการบริหารจัดการลุ่มน้ำและวางระบบธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมเพื่อตรวจสอบสถานประกอบการ

ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำสายหลักไม่ให้สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างเกณฑ์การมีธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ดีในสถานประกอบการนั้น โครงการส่งเสริมให้โรงงานอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน (CSR-DIW) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (GREEN INDUSTRY) เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ดีและการยอมรับระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่โดยรอบ เป็นต้น